

Agerdyrkningsberetning.

Det stærke Nedslag, der i Slutningen af Juni og derefter midt i Juli Maaned fulgte paa det ualmindelig tørre og kolde Foraar, havde en meget heldig Indflydelse paa hele Vegetationen, og om der end derved fremkaldtes en Del Vejesæd, navnlig i Vintersæden, saa fremmedes Værten dog i høj Grad — selv Rugen groede meget, efter at den var stređen — og Vaarkornet, som før Regnen vakte megen Bekymring, udviklede sig overalt meget godt og paa mange Steder til virkelig Dppighed; især var dette Tilfældet med det mere sildig saaede og med Vælg-sæden. Den tørre og noget kjølige August var heldig for Indhøstningen, og det Meste kom tørt og uftadt i Hus; kun fra den nordlige Del af Insland klages meget over, at den Vaarsæd, som endnu stod ude i Slutningen af Maaneden, blev slidt en Del af Stormene, saa man endog fra enkelte Steder angiver Tabet til 10 pCt. Det var altsaa med temmelig store Forventninger, at Landmanden begyndte paa Tærskningen, og nu, da denne er endt, tør det nok siges, at man i det Hele taget ikke er bleven meget stuffet. Føldangivelserne for de forskjellige Egne af Landet staa gjennemgaaende over Middeltallet af hvad der er opgivet fra de samme Egne i de sidste Aar, og Høsten kan idetmindste hvad Kvantiteten angaaer nok sættes til et godt Middelaars. Nogen almindelig Klage over Tøndetallet høres derfor heller ikke, om der end fra ganske

enkelte Egne (Slagelse og Rallundborg) berettes, at Foldene variere en Del, efter som Regnbyggerne i Forfommeren faldt ulige, og at det Grd. Byg gav et forholdsvis ringere Udbytte. Hvad derimod Kvaliteten angaaer, da lyde Beretningerne ikke fuldt saa gunstige, idet der gennemgaaende klages over Vægten. Et enkelt Sted (Koeskilde) har Ruften forringet Rugens Vægt, og i Vestsjælland var Baarsæden forholdsvis mindre vægtig; det synes ligeledes, at de forskjellige Sædarter paa Falster have gennemgaaende haft en noget lavere Vægt, og det samme er tildels Tilfældet med Havren fra det vestlige Fyen og fra Thorseng. Omvendt berettes fra forskjellige andre Egne, at Bygget, især 2rd., var særdeles godt baade kvantitativt og kvalitativt. Grunden til Klagerne maa heller ikke søges saa meget i Kjørnens Udvikling som i det særegne Vintervejr. I Efteraaret var Vægten nemlig gennemgaaende tilfredsstillende, men den stærke Taaage, der laa over Landet i de fleste Vintermaaneder, trængte igjennem Alt og forringede Vægten i høj Grad, saa at den overalt var 2—4—6 *N* holl. lavere hen i Vinteren end i Efteraaret. Selvfølgelig var den Sæd, der stod i Hus, mest udsat, men Fugtigheden mærkedes selv i gode og solide Huse. Paa de Steder, hvor man om Efteraaret raadede over Dampærstningsmaskiner eller over rigelig Haandkraft, har man med Hensyn til Kornets Vægt været heldigere stillet, da Tærstningen kunde fremmes trods Travlheden i Marken; de høje Kornpriser bevirkede ogsaa, at megen Sæd blev aftærstet i Efteraaret. — Værterne vare særdeles godt groede, men flere Steder blomstrede de for længe og gav ikke saa megen Kjerne som ventet. Udbytet af Voghveden var godt; dog berettes fra Midtjylland, at den tog Skade af Frostens under Blomstringen. Fra Øerne lyde Beretninger om Kartoflerne ganske tilfredsstillende, om Udbytet ikke just har været stort, have de derimod holdt sig godt i Kule, hvor Tildækningen ikke har været for stærk. Derimod klages fra Jylland meget over den Skade, som den almindelige Kartoffelsygdom har forarsaget. Rodfrugterne have, paa enkelte Undtagelser vær, været ret tilfredsstillende.

**Gjennemsnit af Guldene (Dor. pr. Ed. Rand) og af Sørnets Vægt (Hollands)
for Året 1871 sammenlignet med 1863—70.**

	Gulde.		Sølv.		2rb. Sølv.		6rb. Sølv.		Sørene.												
	1871.	1863—70.	1871.	1863—70.	1871.	1863—70.	1871.	1863—70.	1871.	1863—70.											
Gjældend ¹⁾	Ed. 13,0	Vægt 129,1	Ed. 11,6	Vægt 127,1	Ed. 13,4	Vægt 122,7	Ed. 11,8	Vægt 121,8	Ed. 14,1	Vægt 112,0	Ed. 11,7	Vægt 112,2	Ed. 13,8	Vægt 108,6	Ed. 12,4	Vægt 107,5	Ed. 16,7	Vægt 83,2	Ed. 13,4	Vægt 81,7	
Skæen	13,0	126,0	11,0	126,8	12,0	120,0	12,6	119,1	14,5	112,0	12,0	112,2	15,0	108,0	12,7	107,4	18,0	82,0	13,8	78,9	
Sørens	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Følger	14,0	127,0	11,7	127,8	13,0	121,0	10,6	121,7	12,0	112,0	11,8	112,2	15,0	110,0	"	"	"	"	"	"	"
Holland	14,5	130,0	11,5	127,5	12,5	124,0	10,7	121,8	10,8	113,8	10,6	112,2	"	"	"	"	"	"	"	"	"
Sørgeland	14,0	125,0	11,0	126,1	16,0	124,0	10,1	122,6	12,0	114,0	12,7	112,8	12,0	111,0	"	"	"	"	"	"	"
Sjæst ²⁾	16,5	129,0	10,5	127,0	15,0	123,5	11,8	121,6	14,0	113,0	12,1	111,6	15,0	109,5	12,9	106,8	15,5	78,5	13,8	79,1	
Sjælland	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"	"
a) gode Sønder ³⁾	12,8	128,8	10,8	125,8	12,8	120,0	10,7	119,4	12,5	111,6	10,6	111,4	12,6	104,4	10,8	103,9	14,9	80,6	13,4	78,7	
b) mindre Sønder ⁴⁾	10,6	127,4	"	"	9,8	120,4	8,6	119,7	10,0	111,5	9,8	109,1	9,0	101,0	8,8	101,0	10,6	79,1	10,6	77,8	
c) fimple Sønder ⁵⁾	"	"	"	"	7,9	122,1	6,9	119,0	8,1	111,8	7,5	108,8	9,4	103,8	6,9	100,2	19,7	76,2	7,4	74,7	
3 Gjennemsnit ⁶⁾	13,5	125,2	11,2	126,6	12,5	122,0	10,4	120,7	12,0	112,2	10,9	111,4	12,7	107,0	10,7	104,5	14,1	78,8	12,9	78,8	

1) Smager indbefatter. 2) Skovene indbefatter. 3) Skiftet fra Solbing til Randers (omlægen Ørnua og Skæstoft), Sjø, Mors, Sølling og Eggen fra Limfjorden til Nordsund. 4) Skæstoft, Ørnua, Søbro og Skaragergen, Sjøborg og Søskærborgen samt det tidligere Skæstoft. 5) Søller- og Skæstoftene, Sommeren Søbro og Skæstoft. 6) Da dette Gjennemsnit er udtaget af den ovennævnte Tabel, og de enkelte Beregninger derud fra ikke betydningsfuld, efter som Tabellen for de ikke kendte Sønder indtæller af flere, samt af færre Beregninger, kan det ikke betragtes som et korrekt Udtryk for hele Sønderets Gjennemsnit.

I omstaaende Tabel er anført Gjennemsnitsfoldene for de forskjellige Egne, opgivne i Tdr. pr. Td. Land og i hollandsk Bægt. Til Sammenligning er der tillige anført Gjennemsnittet af de foregaaende 8 Aar, uddraget af Beretninger fra samme Steder som i indeværende Vinter.

Vintersæden staaer i det Hele taget meget lovende overalt. Begyndelsen af September var varm og tør, det stærke Nedslag i Slutningen af Maanedens ledsagedes af megen Kulde og efterfulgtes af en meget tør Oktober, og den Sæd, som saae sig før Regnen, kom noget sent frem paa Grund af Kulden, men havde dog i det Hele taget Forspring fremfor den fildigsaade. Efteraarsmaanederne vare saaledes ikke gunstige for Vintersæden, og Udsigterne vare de fleste Steder daarligere nok. Men den ualmindelig milde Vinter bevirkede, at Værten kunde fortsættes igjen efter Tøbrudet i December Maaned, og det yderlig milde Vejr i Marts gav den endnu et stærkt Stød frem. Sæden stod derfor i fuld Grøde, da det stærke Snefald indtraf lige før Paaste, og flere Steder frygtede man for at den skulde raadne under Sneen. Men Tøbrudet umiddelbart derefter: „blæste“ Sneen bort i meget kort Tid, og om det end er et vel stærkt Udtryk, at Sæden kom frem af Sneen „saa frisk og grøn, som havde den modtaget en Overgjødsning af Chilisalpeter“, saa tog den dog ikke nogen synderlig Skade deraf, Skjønt den enkelte Steder paa kolde Jorder fik et noget sngeligt, gulagtigt Udseende. Ved Hegn og Banker blev en Del Sne liggende, og en Del Vand blev skyllet ned i Ravningerne ved Tøbrudet, men Skaden heraf er selvfølgelig begrænset. Skjønt Vinteren saaledes ikke har frembudt megen Modgang for Sæden, har dog den tidligsaade overalt beholdt sit Fortrin fra Efteraaret, og Skjønt man i det Hele taget er godt tilfreds for Øjeblikket, saa staaer dog Hveden gjennemsnitlig mindre godt end Rugen og vil kunne sættes mere tilbage af mulig indtrædende Nattefrost. Paa lave og udrainede Marker staaer Vintersæden forholdsvis mindre godt. Fra Bornholm roses Hveden fremfor Rugen, der er tynd.

Kløveren er ligeledes bleven fremmet i Bægt ved den milde Vinter og staaer godt, hvilket ogsaa gjælder Græsgangene og de jndste Kjærstrækninger.

Var Halmfoderet ikke rigelig tilstede ifjor, saa er der iaar Overflud deraf de fleste Steder. Sæden var ikke alene godt groet, men da Kvæget paa mange Steder holdes paa Græs langt hen i den milde Oktober Maaned, og da Kulden ikke har været høj, har Forbruget tillige været forholdsvis ringe, thi Halmen just ikke var droj at fodre med. Dertil kom, at de høje Smør- og Kvægpriser opfordrede til at anvende en ikke ringe Mængde Kraftfoder. Fra enkelte Egne (saaledes fra Slagelse og Ringsted) berettes dog, at Halmen ikke er overflødig, og „at man har sparet hele Vinteren og maa spare endnu“, og ligeledes meldes fra Egnen ved Randers og Kaløvig, at Foderet vil gaa med, hvis Vinteren bliver lang; paa lettere Jorder i det nordlige Jylland frygter man endog et enkelt Sted for Fodermangel. Men forøvrigt samstemme Beretningerne i, at man imødesæer selv et strængt Foraar med No og venter betydeligt Overflud. Høbjergningen, der var meget ulige, har derimod i det Hele taget været temmelig knap. Paa Vestkysten var baade Mark- og Gøstho rigelig, og paa de sydlige Der var Kløverhøsten god, medens den derimod ikke var tilfredsstillende paa de større Der og i Jylland.

Kreatureernes Fodertilstand har, som man kunde vente, overalt været meget god. Kun i ganske enkelte Egne (nemlig Ringsted og Slagelseegnen) er Huldet mindre godt. En udførligere Beretning om Kvægets Fodring findes særskilt meddelt i en foranstaaende Afhandling. Sundhedstilstanden er ligeledes god. I det vestlige Fyen har der i et Par Besætninger viist sig godartet Lungesygge blandt Hestene, og hiit og her er der forefaldet Tilfælde af Kolik og de almindelige Fortjølelses-sygdomme, ligesom der ogsaa i Jylland i enkelte Besætninger har viist sig Miltebrand blandt Køer og Svin; men i det Hele taget have Sygdomstilfældenes Antal ikke været større end almindelig. Derimod berettes fra flere Egne, at der dels har været nogen Dødelighed blandt Faar og Lam (saaledes paa

Holland og i Roestildeegnen), dels blandt Spødkalve og Smaagrise (som paa Mors og i Rintjobergegnen).

Rælvningen har været forholdsvis heldig, og Rastningen har i Gjennemsnit ikke været meget hyppig. Det er navnlig hos 2 å Saarige Kvier, at for tidlige Fødsler have fundet Sted, samt i saadanne Besætninger, hvor der ikke opdrættes men rekrutteres ved Indkjøb. Fra Thy og Egnen mellem Horsens og Vejle klages over at Tilbageholdelse af Efterhyrden har været meget hyppig.

Ræmningen er endnu kun i sin Begyndelse, men synes at gaa heldig. Efter de meget tidlige Ræmninger led baade Lam og Faar en Del under Snefaldet i Slutningen af Marts.

Heste- og Kvægpriserne have i Vinter holdt den samme Højde som i foregaaende Aar, og Handelen er gaaet meget livlig. Udførslen af Heste har været meget betydelig navnlig fra Jylland, og da denne kun er en Fortsættelse af, hvad der begyndte under den fransk-tydske Krig, saa kan det forstaaes, at om der end endnu er rigelig Hestekraft til Landets Behov, saa spores der dog Mangel paa Heste til Udførsel. Det er muligt, at en saadan Formindstelse i Hestekraften kan faa en betydelig Indflydelse paa den senere Avl, medens dennes Retning og Omfang derimod endnu er uvis og naturligvis vil rette sig efter Efterspørgslen. Priserne paa gode Arbejdsheste ere næppe under 200 Rdl. Stykket, og for meget gode Dyr naaer den let henimod 300 Rdl. Men skjønt Tilførslen til Markedet er aftaget, og skjønt den travle Foraars-tid vil holde paa de høje Priser, saa synes det dog, som om der er Tendens til en Dalen af Priserne. — Kvægpriserne ere ligeledes høje. Etude, som blive 2½ Aar til Foraaret, koste 80—100 Rdl. og undertiden derover. I Jylland have gode unge Køer kostet 50—80 Rdl., og fra Haderslev Amt meddeles, at gode Malkekøer betales gjennemsnitlig med 100 Rdl., og Kvier, som skulle føres til Tyrs til Sommeren, med 50—55 Rdl.

Det særegne Vintervejr har havt stor Indflydelse paa Vinterarbejderne. Pløjningen, som var meget besværlig

i Efteraaret paa Grund af den tørre Oktober Maaned, har kunnet fortsættes det meste af Vinteren og saaledes tilendebringes. Ligeledes har den milde Vinter fremmet Opdyrkning af Mose- og Hedejord i Sjælland, samt Enganlæg, Grøstegravning og Draining. Men paa den anden Side har Tærstningen været tung, da Kornet slog sig i Loden og især i Hæsfene, og det stadig fugtige Vejr lagde store Hindringer i Vejen for Gjødningskjørsel, Mærgling, Skovning og Kjørsel af Sten og Tømmer, hvilke Arbejder derfor ikke allevegne bleve udførte i den Udstrækning, som man havde ønsket. I den første Del af Marts Maaned var man derimod i denne Henseende ulige heldigere stillet, mange Arbejder, som særlig ønskedes tilendebragte, bleve da ogsaa udførte, og tillige begyndte man mange Steder med Saaningen af Blandsæd og Urter samt det øvrige Baarkorn. Det stærke Snefald i Slutningen af Maanedens afbrød imidlertid alt Udarbejde, og det var næppe til Gavn for Jorden, at man mange Steder havde sventet den før Sneen faldt og derpaa maatte lade den ligge.

Den forholdsvis gode Høst og for Sjællands Bedkommende maaste endnu mere den livlige Kreaturhandel har iaar bragt en større Mængde Penge i Omløb og i Landmandens Hænder end i de foregaaende Aar, og der er derfor i Vinter dels udført, dels paatænkt udført ikke saa Forbedringsarbejder i Gaard og Mark, men dog næppe i den Udstrækning, som man kunde ventet, thi Sandsen for Fremskridt er desværre ikke endnu rigtig levende overalt. Dampen har imidlertid dog trængt sig ind ikke saa Steder, dels til Tærstning, dels for at udføre forskellige andre Arbejder hjemme i Gaarden som Hakkelsestjæring, Grutning, Røgning til Mejerierne, Dampning af Foderet o. s. v. I de hidtil mere forsømte Egne er Draining, Mærgling, Enganlæg samt Opdyrkning af Hedejord ligeledes fremmet ikke ubetydeligt. Den Sag, som i denne Vinter og navnlig i Foraarstiden ganske særlig har beskæftiget Landmændene i mange Egne, er Dyrtningen af Sukkerroer og Oprættelsen af Fabrikker eller Røgerier. Indbydelser til Anlæg af disse ere forberedte flere

Steder og navnlig maa fremhæves en omfattende Plan, der støttes af nogle af Landets mest formaande Bønder og største Godssejere til Oprettelse af Kogeværker overalt i Landet, hvor der viser sig tilstrækkelig Interesse og Medvirken ligesom ogsaa et betydeligt Foretagende i samme Retning, der iværksættes paa Lolland. Ligesaa drøftes Sagen saavel i „Ugeskrift for Bønder“ og Dagspressen som i offentlige Møder; af disse sidste skulle vi navnlig fremhæve Forhandlingerne i Landhusholdnings-selskabet, hvorom en udførlig Beretning findes i dette Hefte, og i Aarhus Landboforening, hvor Sagen udførlig omtales, og Sukkerroefrs og en kortsagt men særdeles tydelig Anvisning angaaende Dyrrødderne uddeltes.

Landarbejdernes Raar have i Vinter været forholdsvis gunstige. Det milde Vejr har jævnlig tilladt Udarbejde, saa egentlig Arbejdsløshed har der ikke været, og hvis Vaaren bliver gunstig, vil den ogsaa give meget at bestille. Det socialistiske Arbejderrøre er kun ganske enkeltvis naaet ud paa Landet, og der kan maaste være grundet Haab om at velvillig Smødelommen og Samvirken mellem Arbejdsgivere og Arbejdere idetmindste i mange Egne kan afværge, at det nogenstunde naaer derud.

Af færige Meddelelser i de modtagne Beretninger skulle vi forøvrigt hidfatte følgende:

Fra Egnen mellem Kallundborg og Slagelse. Der synes iaar at have været mere end almindelig Brand i Hveden; dog er det kun undtagelsesvis, at Kjøerne ere smittede, da Brandlugterne have været saa tykflaede, at Tærstemaftinen ikke har kunnet slaa dem i Stykker. Jeg har i Vinter haft Lejlighed til hos adskillige Kjøbmænd at se forskellige Hvedepartier, leveret af Bønder fra de fleste Egne heromkring, og der har været Brandlugter næsten i alle Partier, hvorimod jeg i de Herregaardspartier, jeg har set, ikke har fundet Brand. I en anden Retning give de større Gaarde derimod ikke Bønderne noget efter, idet nemlig begge Parter paa en beklagelig Maade ignorere deres Saahvede, saaledes at Klinten tiltager Aar for Aar, og det saaledes, at det har været en ren Undtagelse at se et klintefrit Parti af sidste Høst, hvorimod der var ikke saa Partier, hvoraf hver Td. uden Overdrivelse indeholdt en $\frac{1}{4}$ Skp. Klinte.

Fra det nordvestlige Lolland. Betydelige Byggeforetagender ere dels udførte, dels i Gang. Spaan anvendes nu overvejende til Tæl-

ning. En Mængde Ejendomshandler, dog mest med Huse med ringere Jordtilliggende ere sluttede; Priserne synes opadgaaende, og der betales 4 à 500 Rdl. pr. Td. Land og derover. Flere betydelige Dampantlag ere udførte beregnede til Tærkning, Hattelseffjæring, Grutning, til Mølleri m. m., og ikke faa ere under Arbejde, hvilket vistnok hovedsagelig skyldes Maskinfabrikken „Godthaab“ ved Nalkov, Fabrikant Lange, der har udført en Mængde meget tilfredsstillende Dampantlag. Ogsaa Kørlægning synes iaar at udføres i større Omfang, dels som Fortsættelse, dels paa Gaarde, hvor der ikke tidligere er bleven kørlagt.

Fra Egnen ved Frederiks. Der høres iaar stærk Klage over at Rodfrugterne ikke have kunnet holde sig i Batterierne, — der har formodentlig ikke været tilstrækkelig Luft; mine ere atter iaar opbevarede under Tang og have holdt dem udmærket godt. Af Rodfrugter avledes paa en herværende Gaard 5200 Td. paa 18 Tdr. Land eller ca. 290 Td. pr. Td. Td.; heraf var 15 Td. Land Kunkelroer saadet med Maskine fra 5—13. Maj; disse kom særdeles godt op, men da de naaede en Størrelse af omtrent en Fingers Tykkelse, bleve flere store Pletter, tilsammen ca. 4 Td. Td., til dels opædte af Smeldelarver, og som det syntes især overalt hvor Jorden var mest kraftig og leret. Endvidere var der 4 Td. Td. med Turnips og Kaastrabi ogsaa saadet med Maskine første Gang 22—23. Maj, men Jordlopperne og alle Planterne, hvorfor der blev saadet om den 9. Juni; denne Gang bleve Planterne nok hæmmet en Del af Jordlopper, men dog ved Efterplantning med Kaastrabi ret gode. Køernes Optagning kostede ialt 147 Rdl. 2 Mk. 4 f eller ca. 8 Rdl. 1 Mk. pr. Td. Td. Kæmpeaal og Hvidkaal vare meget gode.

Fra Egnen mellem Roeskilde og Rjøge. Noget Arbejderrøre har her ikke været og vil vel næppe opstaa for det første, da Forholdene ikke ere saa uheldige her som andetsteds. Paa begge mine Gaarde har jeg begyndt paa følgende Foretagende, dels for at knytte Baandet stærkere mellem Arbejder og Arbejdsgiver, og dels for at forsøge at gjøre Arbejderne til Kapitalister: Jeg indbetaler maanedlig 4 Mk. og Arbejderne (40) 2 Mk. i en Sparekasse; Summen henstaaer med Renter i 5 Aar, da faaer Arbejderen først Dispositionsret over mit Indskud; dær han, faaer Konen Beløbet paa Mandens Konto; stilles vi, beholder jeg, hvad jeg har indskudt for ham. Alderdomsforsørgelse kan jeg slet ikke tænke paa, da Arbejderne vist vilde blive forbausede, hvis de ikke fik Lov at arbejde her paa Gaarden saalange de kunde gaa herop, — det er nu et Slags Hævd, og der er unægtelig Noget i, at den Mand, der har taget Gavn af en Arbejders bedste Ungdomskraft, ogsaa bør sørge for hans Alderdom, saalange han kan udrette Noget.

Fra Bornholm. Paa Østkanten faaer Tærskemanden hver 25de Td. Sæd, der tærffes, enten det skeer paa Maskine eller med Plejl 1 Mk. daglig hele Aaret. Hovedkarlen faaer 60—70 Rdl., „Saldbrengen“ 30—40 Rdl. og Pigekonen er 20—25 Rdl. Seri Omegnen arbejdes paa Akford

om Vinteren. Om Sommeren gives 2 Mk. til 2 Mk. 8 f. tilligemed Kosten. Paa andre Steder faaer en Arbejdsmand daglig 1 Mk. 8 f. om Vinteren og om Sommeren 2 Mk. til 2 Mk. 8 f., Karleön 55 Rdl. til 65 Rdl., Pigelön 25 Rdl. til 30 Rdl. Drainingsarbejdet betales med 5 f. pr. Favn for 2 Aen dybe Grøfter. Jeg kan ikke undlade at bemærke, at det snart kunde være paa Tide, at der bliver henledet Opmærksomheden paa de gamle Bøndergaardes Skove, da de snart ville afdeles blive ødelagte og gaa tilgrunde, og Opmuntring til Aplantning ved Gaarde og Huse vilde være meget at anbefale.

Fra Smaaland. Resultatet af Høsten har været saaledes, at efter Lehnstyrelsernes afgivne Indberetninger har Høsten været over en Middelhøst i 12 Lehn nemlig: Upsala, Kalmar, Jönköping, Kronoberg, Christianstad, Göteborg og Bohus, Elfsborg, Staraborg, Westmanland, Geseborg, Westernorrland og Jemteland, en Middelhøst i 5 Lehn nemlig: Södermanland, Gotland, Blekinge, Halland og Kopparberg, samt god i 7 Lehn nemlig: Stockholm, Nergöthland, Malmöhus, Örebro, Wermland, Westerbotten og Norrbotten. — Frostene i de sidste Dage af September som med enkelte Ophold vedblev ind i Begyndelsen af Oktober, skadede mange Steder Kartoflerne (navnlig i Smaaland) førend de bleve optagne, eller mens dette Arbejde stod paa. Det var ikke sjældent, at Kartoffeloptagningen udførtes, mens Jorden var dækket af et tyndt Snelag, og den forøvrigt rige Kartoffelhøst er saaledes dels ved Sygdom (Staane), dels ved Frost (længere nordpaa) bleven betydelige reduceret, hvad ogsaa de meget høje Priser tydelig nok vise. — Fælledsmejerierne eller Glødeopkøbsstederne i de forskellige Egne udøve en stor Indflydelse og give mere og mere Lyft til at anvende større Omhu paa Mælkværners Behandling og Godring. Hvor et saadant Mejeri findes, er nu enhver Jordbruger, som blot vil betofte et Afstjølingsbasin til sin Mælk, sikket paa en forholdsvis høj Pris for sin Gløde, hvorimod han tidligere, naar han ikke havde tilstrækkelig og godt Smør til Export, maatte sælge dette for ikke meget over Halvdelen af, hvad han nu faaer forholdsvis for Gløden. Søgningen til disse Mejerier bliver ogsaa stadig større, og der er ingen Tvivl om, at det kommende Aar vil give en betydelig større Mælkproduktion end de foregaaende. — Arbejdspriserne ere i stadig Stigning, og det er ofte vanskeligt at faa Arbejdsfolk, og dette bliver næppe lettere, da der til Foraaret skal begyndes paa 4—5 nye Banestruktninger; men Alt dette er jo gode Tegn paa Fremgang.

De os meddelte Foldangivelser (Tdr. pr. Td. Land) ere følgende:

Eggen Vest for Helsingör: Hvede 14 à 15 Tdr. til 128—130 Pd., Rug 16 à 22 Tdr. til 124—125 Pd., 2rd.

Byg 15 à 16 Tdr. til 113 Pd., Havre 16 à 20 Tdr. til 83—86 Pd.

Eggen Nordvest for Frederiksborg: Hvede 12 Tdr. til 128 Pd., Rug 14 Tdr. til 122 Pd., 2rd. Byg 15 Tdr. til 112 Pd., 6rd. Byg 15 Tdr. til 108 Pd., Havre 18 Tdr. til 85 Pd., Kartofler 40 à 50 Tdr., Runkelroer 100 à 150 Tdr.

Amager: Hvede 14 à 17 Tdr. til 128—131 Pd., Rug 12 à 18 Tdr. til 122—125 Pd., 2rd. Byg 16 à 22 Tdr. til 110—115 Pd., 6rd. Byg 15 à 20 Tdr. til 105—110 Pd., Havre 15 à 19 Tdr., Kartofler 50 à 70 Tdr., Roer 200 à 300 Tdr., Gulerødder 300 à 350 Tdr.

Eggen mellem Roskilde og Rjøge: Hvede 12 Tdr. til 130 Pd., Rug 15 Tdr. til 122 Pd., 2rd. Byg 15 Tdr. til 114 Pd., 6rd. Byg 15 Tdr. til 108 Pd., Havre 18 Tdr., Ærter 12 Tdr., Rodfrugter dyrkes meget lidt.

Eggen Vest for Roskilde: Hvede 12 à 13 Tdr. til 128—130 Pd., Rug 13 à 14 Tdr. til 120—124 Pd., 2rd. Byg 12 à 13 Tdr. til 112—114 Pd., 6rd. Byg 12 à 13 Tdr. til 113—114 Pd., Havre 16 à 18 Tdr. til 80—84 Pd., Ærter 9 à 10 Tdr., Kartofler 40 Tdr., Runkelroer 450 Tdr., Blandsæd med Vikler 18 à 20 Tdr.

Ringstedegnen: Hvede 10 à 12 Tdr. til 124—129 Pd., Rug 10 à 12 Tdr. til 120—128 Pd., 2rd. Byg 10 à 12 Tdr. til 110—112 Pd., 6rd. Byg 8 à 10 Tdr. til 100—106 Pd., Havre 18 Tdr. til 90 Pd., Ærter 6 à 12 Tdr., Kartofler dyrkes kun til Husbehov og Roer kun lidt.

Eggen mellem Rallundborg og Slagelse: Hvede 10. à 14 Tdr. til 128—130 Pd., Rug 10 à 15 Tdr. til 120—122 Pd., 2rd. Byg (engelsk) 10 à 14 Tdr. til 114—116 Pd., 2rd. (almindeligt) 10 à 14 Tdr. til 110—112 Pd., 6rd. 10 à 12 Tdr. til 108—110 Pd., Havre 12 à 15 Tdr. til 76—80 Pd., Ærter 8 à 12 Tdr., Kartofler meget medtagne af Sygdom, Roerne til dels ikke udviklede.

Eggen Nord for Slagelse: Hvede 12 à 17 Tdr. til 128—132 Pd., Rug 12 à 15 Tdr. til 120—125 Pd., 2rd.

Byg 13 à 16 Tdr. til 111—115 Pd., 6rd. Byg 14 à 17 Tdr. til 108—113 Pd., Havre 13 à 18 Tdr. 83—87 Pd., Erter 9 à 14 Tdr., Kartofler ikke mange Fold men temmelig holdbare, Rodfrugter tilfredsstillende.

Eggen Syd for Slagelse: Hvede 14 Tdr. til 128—132 Pd., Rug 12 Tdr. til 124 Pd., 2rd. Byg 14 Tdr. til 114 Pd., 6rd. Byg 14 Tdr. til 110 Pd., Havre 20 Tdr. til 82 Pd., Erter 10 Tdr.

Stevns: Hvede 10 à 14 Tdr. til 128 à 132 Pd., Rug 12 à 15 Tdr. til 122—124 Pd., 2rd. Byg 12 à 15 Tdr. til 110—114 Pd., 6rd. Byg 12 à 15 Tdr. til 108—112 Pd., Havre 12 à 16 Tdr. til 75—85 Pd., Erter 8 à 10 Tdr., Rodfrugter dyrkes kun lidt.

Det sydlige Sjælland: Hvede 12 à 14 Tdr. til 126—128 Pd., Rug 10 à 12 Tdr. til 120—122 Pd., 2rd. Byg 12 à 14 Tdr. til 112 à 113 Pd., Havre 14 à 16 Tdr. til 80—84 Pd., Erter 12 à 14 Tdr.

Møen: Hvede 13 Tdr. til 123—129 Pd., Rug 12 Tdr. til 120 Pd., 2rd. Byg 14 à 15 Tdr. til 110—114 Pd., 6rd. Byg 15 Tdr. til 108 Pd., Havre 18 Tdr. til 82 Pd., Erter 9 Tdr., Kartofler smaa og meget syge, Runkelroer 200—300 Tdr.

Det nordlige Falster: Hvede 12 à 16 Tdr. til 124—130 Pd., Rug 10 à 16 Tdr. til 118—124 Pd., 2rd. Byg 10 à 14 Tdr. til 110—114 Pd., 6rd. Byg 15 Tdr. til 110 Pd., Havre 14 à 24 Tdr. (Vægten ikke god), Erter 10 à 14 Tdr., Kartofler ret gode og holdbare, Runkelroer 300 Tdr., Rutabaga 250 Tdr., Gulerødder 120 Tdr.

Det østlige Volland: Hvede 13 à 15 Tdr. (Vægten meget forskjellig), Rug 10—13 Tdr. til 123—125 Pd., 2rd. Byg 9 à 12 Tdr. til 108—116 Pd., Havre 10—13 Tdr. (Vægten meget forskjellig), Kartofler gav ringe Udbytte, Roer dyrkes næsten ikke.

Maribo-Rødbyegnen: Hvede 13 à 16 Tdr. til 130 Pd., 2rd. Byg 12 à 14 Tdr. til 112—116 Pd., Havre 14

å 16 Tdr. til 82 Pd., Erter 12 Tdr., Runkelroer 200—250 Tdr. (dyrkes kun lidet), Kaalrabi 250 Tdr.

Det nordvestlige Holland: Hvede 14 å 16 Tdr. til 130 Pd., Rug 12 å 14 Tdr. til 124 Pd. (dyrkes kun lidet), 2rd. Byg 8 å 10 Tdr. til 114 Pd., Havre 10 Tdr. til 76 Pd. (dyrkes mest i Blandsæd), Erter 8 å 10 Tdr., Roer 250 Tdr.

Langeland: Hvede 14 Tdr. til 122—128 Pd., Rug 16 Tdr. til 122—126 Pd., 2rd. Byg 12 Tdr. til 112—116 Pd., 6rd. Byg 12 Tdr. til 110—112 Pd., Erter 10 Tdr., Turnips 250 å 350 Tdr.

Thorsøng: Hvede 14 å 16 Tdr. til 128—132 Pd., Rug 12 å 16 Tdr. til 122—126 Pd., 2rd. Byg 12 å 16 Tdr. til 110—116 Pd., 6rd. Byg 12 å 16 Tdr. til 108—114 Pd., Havre 10 å 16 Tdr. til 74—80 Pd., Bønner 8 Tdr. Erter 10 å 12 Tdr., Kartofler 40 å 60 Tdr. (meget syge), Runkelroer 250 å 300 Tdr., Hørfø 5 å 6 Tdr., Hø, Stjættet 32 å 40 Spd., Biffer 7 å 8 Tdr.

Det vestlige Fyen: Hvede 18 Tdr. til 128 Pd., Rug 16 Tdr. til 123 Pd., 2rd. Byg 14 Tdr. til 113 Pd., 6rd. Byg 16 Tdr. til 108 Pd., Havre 18 Tdr. til 80 Pd., Erter 14 Tdr., Boghvede 11 Tdr. til 105 Pd., Kartofler 16 Tdr., Runkelroer 200 Tdr.

Det sydlige Bendsyssel: Rug 10 Tdr. til 116—120 Pd., 6rd. Byg 8 Tdr. til 96—104 (en Del blæste af), Havre 12 Tdr. til 75—80 Pd., Kartofler mindre gode, Rodfrugter dyrkes ikke i stort Omfang.

Løgstøregnen: Rug 9 å 10 Tdr. til 115—121 Pd., 2rd. Byg 8 å 11 Tdr. til 110—114 Pd., 6rd. Byg 8 å 11 Tdr. til 102 Pd., Havre 8 å 10 Tdr. til 76—78—81 Pd., Erter dyrkes mere end tidligere, Udbyttet tilfredsstillende, Kartofler gode og holdbare, Runkelroer ret gode, dyrkes mindre nu end før.

Egnen mellem Aalborg og Hadsund: Hvede 10 Tdr. til 128 Pd. (en Del blæste af), Rug 11 Tdr. til 118—120 Pd., 2rd. Byg 10 Tdr. til 112—114 Pd., 6rd. Byg, 9 Tdr.

til 98—100 Pbd., Havre 14 à 16 Tdr. til 78—82 Pbd., Kartofler 100 Tdr., Runkelroer 100 Tdr. (led en Del af Tørfen), Turnips 250 Tdr., Gulerødder 100—200 Tdr. (forskjellig efter Udsædstiden).

Egnen mellem Aalborg og Hobro: Rug 7 Tdr. til 114—122 Pbd., 2rd. Vng 6 Tdr. til 108—112 Pbd., Havre 6 Tdr. til 72—82 Pbd., Kartofler 5 à 6 Fald (efter Udsæd), Rodfrugter ca. 200 Tdr.

Egnen Sydøst for Randers: Hvede 8 à 9 Tdr. til 128 Pbd., Rug 10 à 12 Tdr. til 116—120 Pbd., 2rd. Vng 9 à 10 Tdr. til 108—110 Pbd., 6rd. Vng 10 Tdr. til 102—105 Pbd., Havre 12 à 15 Tdr. til 76—82 Pbd., Ærter 7 à 8 Tdr., Boghvede 4 à 6 Tdr., Kartofler 60 Tdr., Turnips 200 Tdr., Raalrabi 250 Tdr., Gulerødder 150 Tdr.

Grenaaegnen: Rug 10 Tdr. til 120—126 Pbd., 2rd. Vng, 9 à 10 Tdr. til 110—116 Pbd., Havre 10 Tdr. til 80—84 Pbd., Ærter 10 Tdr., Kartofler mindre godt Udbytte men holdbare.

Heltofteegnen: Hvede 14 à 15 Tdr. til 128—132 Pbd., Rug 9 à 10 Tdr. til 121—126 Pbd., 2rd. Vng 12 à 13 Tdr. til 110—114 Pbd., Havre 14 à 16 Tdr. til 80—86 Pbd., Ærter 8 Tdr. til 130—134 Pbd., Boghvede 4 Tdr. til 96 Pbd. (Dyrkning deraf i Aftagende), Kartofler 50—70 Tdr. holdbare, Turnips 300 Tdr., Runkelroer 230 Tdr.

Egnen ved Raløvig: Hvede 10 à 14 Tdr. til 128—132 Pbd., Rug 12 à 14 Tdr. 116—128 Pbd., 2rd. Vng 12 à 15 Tdr. til 110—114 Pbd., 6rd. Vng 8 à 12 Tdr. til 104—106 Pbd., Havre 10 à 14 Tdr. til 78—84 Pbd., Ærter 10 à 12 Tdr., Biffer 10 à 12 Tdr. (den større Forskjel paa Faldene skyldes en Storm den 25. September), Kartofler ret gode og holdbare, Roer ret gode, men dyrkes kun lidet.

Egnen Syd for Aarhus: Hvede 12 à 15 Tdr. til 124—132 Pbd., Rug 10 à 15 Tdr. til 115—125 Pbd., 2rd. Vng 12 à 18 Tdr. til 108—118 Pbd., Havre 12 à 20 Tdr.

til 75—85 Pd., Erter 8 à 15 Tdr., Rodfrugter i det Hele taget tilfredsstillende.

Egnen ved Odder: Hvede 12 à 15 Tdr. til 128—136 Pd., Rug 14 à 16 Tdr. til 118—122 Pd., 2rd. Byg 12 à 14 Tdr. til 112—118 Pd., 6rd. Byg 14 à 15 Tdr. til 110—112 Pd., Havre 15 à 18 Tdr. 80—88 Pd., Erter 8 à 10 Tdr., Gulerødder 300 à 400 Tdr., Runkelroer 200 à 250 Tdr.

Horsenssegnen: Hvede 13 à 14 Tdr. til 124 Pd., Rug 10 à 14 Tdr. til 119 Pd., 2rd. Byg 11 à 14 Tdr. til 113 Pd., 6rd. Byg 9 à 14 Tdr. til 109 Pd., Havre 10 à 15 Tdr. til 78 Pd., Runkelroer 300 à 350 Tdr., Gulerødder 300 à 400 Tdr. (enkeltvis 450 à 500 Tdr.), Turnips 200 à 400 Tdr.

Egnen mellem Horsens og Vejle: Hvede 15 à 16 Tdr. til 128—130 Pd., Rug 12 à 14 Tdr. til 120—124 Pd., 2rd. Byg 12 à 14 Tdr. til 110—112 Pd., Havre 14 à 16 Tdr. til 80—82 Pd., Erter 10 à 12 Tdr., Kartofler 40 à 60 Tdr., Runkelroer 200 à 250 Tdr., Gulerødder 250 à 300 Tdr., Rutabaga og Turnips 200 Tdr. (led meget af Jordlopper).

Egnen ved Frederiks: Hvede 14 Tdr. til 130 Pd., Rug 15 Tdr. til 122 Pd., 2rd. Byg 16 Tdr. til 113 Pd., 6rd. Byg 16 Tdr. til 108 Pd., Havre 18 Tdr. til 81 Pd., Bønner 16 Tdr., Erter 14 Tdr., Boghvede 10 Tdr., Rodfrugter 285 Tdr., Tobak 2100 Pd.

Thy: Rug 13 Tdr. til 118 Pd., 2rd. Byg 11 Tdr. til 110 Pd., 6rd. Byg 13 Tdr. til 101 Pd., gul Havre 12 à 14 Tdr. til 80 Pd., Kartofler 40 à 50 Tdr., Raa-rabi 160 à 180 Pd., Gulerødder 260 à 280 Tdr.

Mors: Rug 11 à 13 Tdr. til 122 Pd., 2rd. Byg 12 à 14 Tdr. til 111 Tdr., 6rd. Byg 13 à 15 Tdr. til 102 Pd., Havre, hvid 12 à 14 Tdr. til 82 Pd., broget 10 à 12 Tdr., Rodfrugter vellykkede.

Salling: Rug 14 Tdr. til 120 Pd., 2rd. Byg 12

Tdr. til 108 Pd., 6rd. Vng 13 Tdr. til 102 Pd., Havre, hvid 16 Tdr. til 83 Pd. og graa 18 Tdr. til 74 Pd.

Eysgaard Herred: Hvede 8 à 10 Tdr. til 126—129 Pd., Rug 12 à 16 Tdr. til 120—121 Pd., 2rd. Vng 10 à 11 Tdr. til 111—118 Pd., 6rd. Vng 9 à 12 Tdr. til 101—102 Pd., Havre 10 à 14 Tdr. til 80—85 Pd., Erter 8 à 11 Tdr., Kartofler 200 Tdr. (meget syge), Rodfrugter 260 à 300 Tdr.

Eggen mellem Silkeborg og Herning: Rug 8 Tdr. til 125 Pd., 2rd. Vng 8 Tdr. til 115 Pd., 6rd. Vng 9 Tdr. til 96—105 Pd., Havre 12 Tdr. til 78—85 Pd., Erter 8 Tdr. til 115—120 Pd., Boghede 6 Tdr. til 78—86 Pd. (led meget af Frost i Blomstringstiden), Kartofler 12 à 15 Fold (efter Udsæd) men holdbare, Rodfrugter forskjellige, indtil 200 à 300 Tdr.

Hammerum Herred: Rug 7 Tdr. til 123 Pd., 2rd. Vng 7 Tdr. til 112 Pd., 6rd. Vng 8 Tdr. til 102 Pd., Havre 8 Tdr. til 74 Pd., Kartofler 25 à 50 Tdr.

Eggen ved Hølstebro: Hvede 5 à 8 Tdr. til 120—128 Pd., Rug 4 à 8 Tdr. til 115—120 Pd., 2rd. Vng 6 à 10 Tdr. til 105—110 Pd., 6rd. Vng 6 à 10 Tdr. til 95—100 Pd., Havre 5 à 10 Tdr. til 70—72 Pd., Erter, 7 à 8 Tdr. til 124 Tdr., Boghvede 6 à 8 Tdr. til 100—104 Pd., Kartofler 30 à 60 Tdr.

Eggen Syd og Øst for Ringkjøbingfjord. Hvede 7 Tdr. til 129—134 Pd., Rug 5 à 7 Tdr. til 122—127 Pd., 2rd. Vng 6 Tdr. til 110—112 Pd., 6rd. Vng 5 à 8 Tdr. til 105—108 Pd., Havre 4 à 8 Tdr. til 67—81 Pd., Erter 6 Tdr. til 139 Pd., Boghvede 3 à 6 Tdr. til 101—110 Pd. Kartofler 40—100 Tdr., Raalrabi og Turnips 100—150 Tdr.

Eggen mellem Varde og Ribe: Hvede 10 à 15 Tdr. til 125—130 Pd., Rug 6 à 10 Tdr. til 120 Pd., 2rd. Vng 10 à 12 Tdr. til 110—112 Pd., 6rd. Vng 10 à 15 Tdr. til 102—108 Pd., Havre 10 à 20 Tdr., Erter 4 à 10 Tdr., Boghvede 5 à 10 Tdr., Kartofler gode, Rodfrugter dyrkes ikke meget af Mangel af Arbejdskraft.

Egnen mellem Rolding og Ribe: Hvede 10 Tdr. til 130 Pd., Rug 8 Tdr. til 124 Pd., 6rd. Byg 8 Tdr. til 108 Pd., Havre 8 Tdr. til 75 Pd., Ærter 9 Tdr., Boghvede 7 Tdr. til 106 Pd.

Bestkøsten Syd for Ribe: Hvede 10 à 11 Tdr. til 125—130 Pd., Rug 8 à 9 Tdr. til 120 Pd., 2rd. Byg 10 Tdr. til 110 Pd., 6rd. Byg 10 à 14 Tdr. til 100—105 Pd., Havre 8 à 10 Tdr. til 70—80 Pd., Boghvede 6 à 8 Tdr., Kartofler ret gode, Turnips 320 Tdr.

Tønderegnet: Rug 10 Tdr., 2rd. Byg 13 Tdr., 6rd. Byg 13 Tdr. til 175 Pd., Havre 16 Tdr. til 135 Pd., Kartofler gode, Roer 275 Tdr.

Haderslev Vesteramt: Hvede 8 à 10 Tdr. til 125—130 Pd., Rug 8 à 12 Tdr. til 120—126 Pd., 2rd. Byg 10 à 12 Tdr. til 110—115 Pd., 6rd. Byg 10 à 12 Tdr. til 100—105 Pd., Havre 12 à 16 Tdr. til 65 à 75 Pd., Ærter 8 à 10 Tdr., Boghvede 6 à 8 Tdr. til 100—108 Pd., Kartofler 30—50 Tdr. (tildels meget fnye).

Als: Hvede 13 à 15 Tdr. til 130—132 Pd., Rug 12 à 15 Tdr. 123—125 Pd., 2rd. Byg 11 à 13 Tdr. til 113—115 Pd., 6rd. Byg 12 à 15 Tdr. til 108—112 Pd., Havre 15 à 20 Tdr. til 80—85 Pd., Bønner 15 Tdr., Ærter 12 à 15 Tdr., Kartofler gav kun lidt, Runkelroer og Gulerødder meget gode.

Bornholm: Hvede 10 Tdr. til 120—128 Pd., Rug 10 Tdr. til 120—125 Pd., 2rd. Byg 11 à 12 Tdr. til 111—115 Pd., 6rd. Byg 12 à 15 Tdr. til 110—112 Pd., Havre 12 Tdr. til 79—83 Pd., Ærter 5 à 9 Tdr., Kartofler 15 à 20 Tdr. (mishykkedes paa fede Jorder men holdt sig godt mod Smitte).

Det nordvestlige Skaane: Hvede 9 à 14 Tdr. til 128—139 Pd., Rug 8 à 10 Tdr. til 119—123 Pd., 2rd. Byg 10 à 15 Tdr. til 111—117 Pd., 6rd. Byg 8 à 11 Tdr. til 101—110 Pd., Havre 10 à 17 Tdr. til 78—88 Pd., Ærter 9 à 11 Tdr., Kartofler og Rodfrugter gav under en Middelhøst.